

Pobarvajmo biodiverzitetu Slovenije!

Publikacijo predstavlja: Tom Turk

Lani je ob podpori evropskega projekta LIFE Naturaviva nastala poučna barvanka *Slovenija, evropski biotski park*, ki predstavlja deset življenjskih okolij v Sloveniji in jo lahko po ceni 30,50 € naročite pri izdajatelju – Inštitutu Lutra. Ogledate si jo lahko tudi na <https://lutra.si/barvanka>.

Barvanka je realizacija ideje avtorice besedila Marjane Hönigsfeld Adamič, kako majhnim in tudi – ali predvsem – večjim radovednejšem približati nekatere ekosisteme oziroma habitate, ki jih najdemo v Sloveniji in v katerih živijo številne rastlinske in živalske vrste. V teh habitatih se lahko spoznamo z biološko raznolikostjo, ki jo je v Avstraliji živeči ter v Sloveniji manj znani akademski slikar in ilustrator Vasja Koman predstavil s ključnimi predstavniki določenega življenjskega okolja. V barvanki so na ta način prikazani pragozd (Rajhenavski gozd), poplavni gozd (Murska šuma), kulturna krajina (Goričko), podzemni kras (Križna jama), Alpe (Dolina Triglavskih jezer), potok v gozdu (Mala Krka na Goričkem), presihajoče jezero (Cerkniško jezero), Severni Jadran (Mesečev zaliv), visoko barje (Lovrenška jezera in barja na Pohorju) in velika reka (Sava v srednjem toku) – skupaj torej 10 različnih življenjskih okolij. Nabor je posrečena izbira povprečnemu Slovencu bolj (npr. Cerkniško jezero, Mesečev zaliv) ali manj znanih življenjskih okolij v Sloveniji (npr. Mala Krka na Goričkem ali Rajhenavski gozd). Seveda bi se o izboru dalo razpravljati, saj na srečo Slovenija zaenkrat še premore in ponuja celo vrsto drugih, biotsko prav nič manj pestrih in za ohranjanje narave nič manj pomembnih okolij. Osebnost v naboru še najbolj pogrešam Sečoveljske soline, vendar zato izbor ni nič manj posrečen. Vsega se naenkrat pač ne da predstaviti, je pa morda lahko to izziv za nadaljevanje zgodbe in bodočo novo barvanko.

Skupno 11 listov formata A3, eden uvodni in deset tistih, ki prikazujejo posamezne življenjske prostore, je vloženi v kartonasto mapo. Izbran trajen in trajnosten ekološki papir, narejen iz bambusovih vlaken, je slonokoščene barve, ni recikliran (a ga je mogoče v celoti reciklirati) in je zelo obstojen. Pobarvani ali delno

Naslovnica publikacije.

pobarvani so le vertikalni robovi posameznih listov. Na teh sta prikazana že pobarvana značilna predstavnika posameznega življenjskega prostora. Prvi, uvodni list je na sprednji strani enak zunanemu kartonskemu ovoju, na drugi strani pa je besedilo, ki v prvih dveh stolpcih opisuje slovensko naravno dediščino in ponudi razlago pojma biodiverzitet. Srednji stolpec besedila je namenjen barvanki: avtorica pojasnjuje razloge za njen nastanek, za izbor posameznih življenjskih okolij, tu pa je tudi nekaj napotkov o tem, kako se lotiti barvanja posameznih listov. Tega se namreč lahko lotimo na dva načina; tako da sami izbiramo barve ter predstavnike flore, favne in druge organizme pobarvamo po svoji presoji ali pa se odločimo pogledati, kakšne so posamezne vrste v resnici (za to lahko poskeniramo QR kodo, ki nas na računalniku ali pametnem telefonu pripelje do ustreznih fotografij). Na njihovi osnovi lahko potem prikazane organizme pobarvamo »biološko pravilno«. Kakor zapiše avtorica: »Barvanka je namenjena vsem, mladim in malo manj mladim, pa tudi starejšim. Nekaterim za sprostitvev in kratek čas, zahtevnejšim za izobraževanje in nova spoznanja o naši izjemni naravi, najzahtevnejšim pa za poglobljeno umetniško doživljanje narave z barvnim svinčnikom v roki.« Kot rečeno, vsak posamezen list barvanke predstavlja izbran življenjski prostor, na drugi strani

lista pa v dveh do štirih stolpcih preberemo o njegovih glavnih značilnostih ter glavnih vrstah, ki jih najdemo v posameznem habitatu. Zelo pomembne so tudi informacije o ogroženosti določenega habitata; kaj ga najbolj ogroža ter kakšna so prizadevanja in ukrepi za njegovo varstvo in ohranjanje.

Menim, da bo, kot je zapisala že avtorica sama, barvanka dobrodošel učni in razvedrilni pripomoček za različne starosti. Je eden od pomembnih pripomočkov, ki nam v od narave vedno bolj odtujenem svetu ter ob pohlepu, neprestani težnji po podrejanju in izkoriščanju narave lahko pomaga k zavedanju, kako odvisni smo od narave in kako pomembno je, da je vsaj nekaj ohranimo tudi za naše otroke in vnuke. In prav nekaj te narave, ki je (še) premoremo v Sloveniji, je predstavljene v tej didaktično izpopolnjeni barvanki. ✨

Primer enega življenjskega okolja iz barvanke (*Severni Jadran: Mesečev zaliv*) je na strani 62.

Vabljeni k ogledu in pobarvanju.